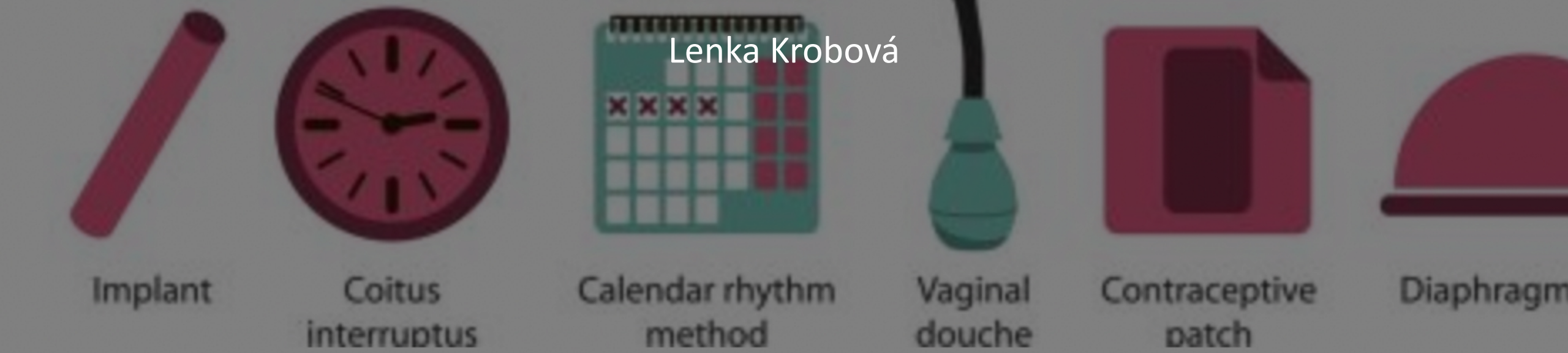

Plánované rodičovství a antikoncepce

Lenka Křobová

Antikoncepce

Pearlův index = počet otěhotnění 100 žen za 1 rok při používání určité antikoncepce

- *u zdravé sexuálně aktivní ženy v repr. věku bez antikoncepce 85*

Tab. 1 – Spolehlivost vybraných kontracepčních metod

Kontracepční metoda	Subjektivní selhání %	Objektivní selhání %
Kombinovaná orální kontracepce (COCs)	5	0,1
Kombinovaná injekční kontracepce (CICs)	0,3	0,3
Kombinovaná kontracepční náplast (P)	8	0,3
Kombinovaný vaginální systém (ring) (R)	8	0,3
Progestinová orální kontracepce (POPs)	5	0,5
Depotní medroxyprogesteron acetát (DMPA)	3	0,3
Noretisteron enanteát (NET-EN)	3	0,05
Levonorgestrelové implantáty (LNG)	0,05	0,05
Etonogestrelové implantáty (ETG)	0,06	0,01
Nitroděložní kontracepční systém s levonorgestrem (LNG-IUSs)	0,1	0,1

Metody antikoncepce

PŘIROZENÉ METODY	Periodická abstinence, přerušovaná soulož, laktační amenorea
MECHANICKÉ BARIÉRY	Mužský kondom, ženský kondom (femidom), diafragma (vaginální pesar), cervikální klobouček, kontracepční houba
SPERMICIDY	
HORMONÁLNÍ ANTIKONCEPCE	Kombinovaná hormonální antikoncepce (COC), implantáty, perorální gestageny, náplast, vaginální kroužek
NITRODĚLOŽNÍ TĚLÍSKA = IUD	
STERILIZACE	Ženská sterilizace, mužská sterilizace (vazektomie)
EMERGENTNÍ POSTKOITÁLNÍ ANTIKONCEPCE	
INTERUPCE = UPT = umělé přerušení těhotenství	UPT v I. Trimestru, UPT v II. trimestru

Přirozené metody

Přerušovaná soulož

Periodická abstinence

metoda neplodných dnů (*nejkratší -11, nejdelší -18*)

měření bazální teploty (*24-36h po ovulaci elevace TT o 0,5C*)

Billingova metody (*perovulačně vodnatý a hojný hlen*)

Laktační amenorea

Výhody a nevýhody?

Metoda	Riziko selhání
Přerušovaná soulož	7 %
Výpočet plodných dnů	25%
Bazální teplota	5%
Billingova metoda	3 %
Laktační amenorea	2-4%

Bariérové antikoncepce

Mužský kondom

Ženský kondom

Pesar

- Kovový kroužek s latexovou fólií
- Po zavedení a styku nechat 6h
- Doporučeno použít se spermicidy

Výhody a nevýhody?

Cervikální klobouček

- Latex
- Lze zavést až 8h před stykem a ponechat až 48h po styku
- Doporučeno užívat spermicidy

Výhody a nevýhody?

Metoda	Riziko selhání	
	Ideální uživatel (%)	Typický uživatel (%)
Kondom mužský	2	15
Kondom ženský	5	21
Pesar	6	16
Cervikální klobouček		
nulipara	9	16
multipara	26	32

Spermicidy

- Obsahují *povrchově aktivní* látky, které rozrušují *membránu* spermií
- Formy – pěny, gely, tablety, krémy,..
- Zavedení – před pohlavním stykem
- Účinnost – max 1 hod, 6 h po styku se vyhnout sprchování

Metoda	Riziko selhání	
	Ideální uživatel (%)	Typický uživatel (%)
Žádná	85	85
Spermicidy	18	29

Výhody a nevýhody?

Kombinovaná hormonální antikoncepce

Estrogen

vysokodávkové (40 – 50 mcg), nízkodávkové (30 – 37,5 mcg), velmi nízkodávkové (15 – 20 mcg)

Progestin

Přípravky:

- **MONOFÁZICKÉ**
 - Konstantní dávku v každé tabletě
- **FÁZICKÉ**
 - Dávka obou komponent se mění

21 tablet + 7 dní placebo

Princip účinku:

- Blok ovulace
- Zvýšení viskozity cervikálního hlenu
- Dezintegrace endometria
- Snížení motility vejcovodů

Výhody a nevýhody?

Formy

Prášky, intramuskulární depo

Náplast

- 1/týden po dobu 3 týdnů

Vaginální kroužek

- 3 týdny v pochvě, týden pauza

Výhody a nevýhody?

Prostagenní hormonální antikoncepce

- Kontinuální aplikace progestinu → tlumí gonadoliberiny → anovulace
- Může být nepravidelné krvácení

Formy:

prášky

injekce – i.m. nebo s.c.

implantát

Výhody a nevýhody?

Metoda	Riziko selhání	
	Ideální uživatel (%)	Typický uživatel (%)
Kombinovaná AK - perorální	0,3	8
Kombinovaná AK - náplast	0,3	8
Kombinovaná AK - kroužek	0,3	8
Gestagenní AK - perorální	0,5	8
Gestagenní AK - implantát	0,5	0,5
IUD	0,2	0,2

Intrauterine Device (IUD)

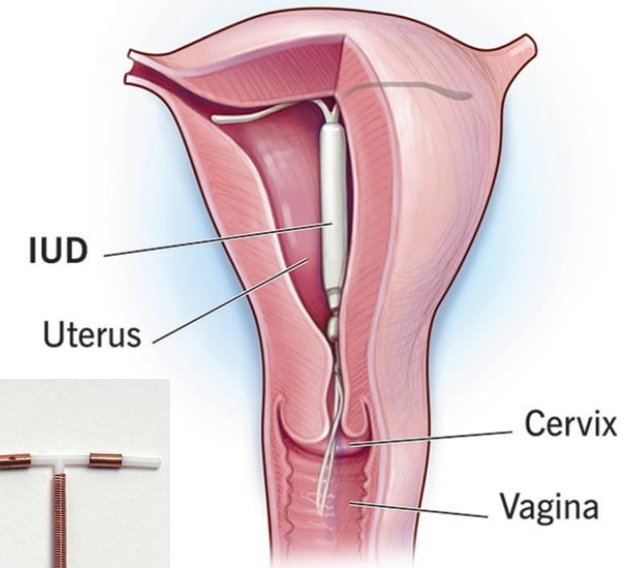
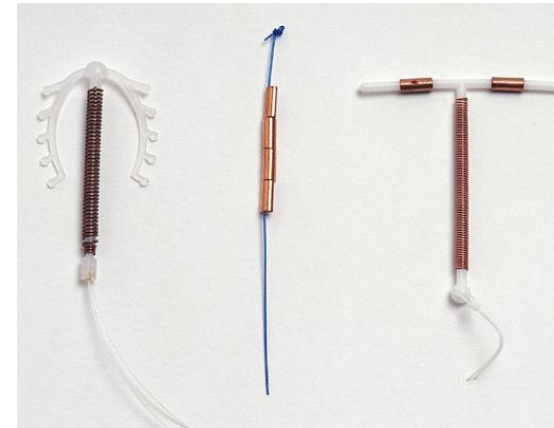
Nitroděložní tělísko - IUD

NEHORMONÁLNÍ

- Přítomnost cizího tělesa → chronický zánět endometria

HORMONÁLNÍ

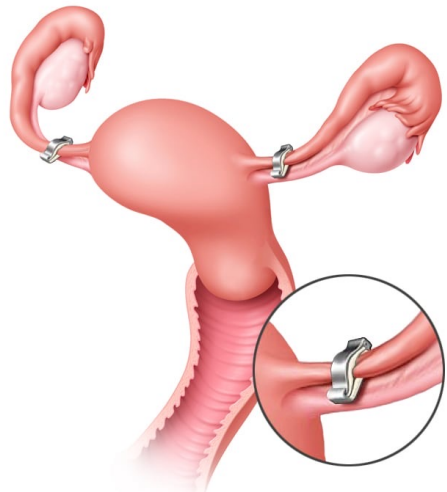
- Levonorgestrel
- Cizí těleso + lokálně gestageny

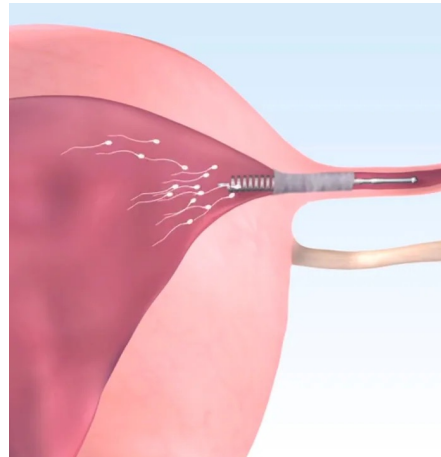
Výhody a nevýhody?

Sterilizace

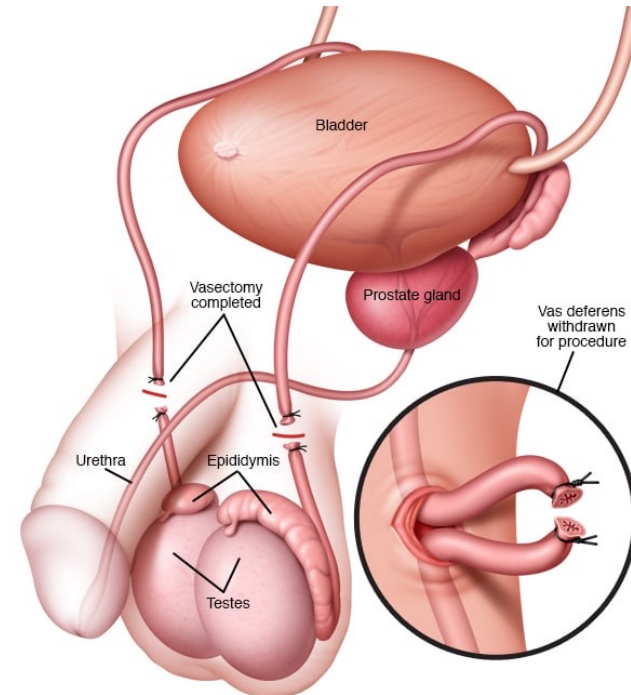
ŽENSKÁ

© MAYO FOUNDATION FOR MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH. ALL RIGHTS RESERVED.

MUŽSKÁ

© MAYO FOUNDATION FOR MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH. ALL RIGHTS RESERVED.

Postkoitální antikoncepce

IUD s mědí do 120h

- Až 99% úspěšnost

Tabletky

- NÚ – nauzea, zvracení, bolesti..
- Postinor do 3 dnů, ellaOne do 5 dní

Interrupce - UPT

- Na žádost, se souhlasem ženy
- Bez souhlasu lze provést jen pokud je neodkladné provedení nezbytné k záchraně jejího života (nejčastěji GEU – operace)

- **UPT v I. Trimestru – do 12. týdne**
- **UPT v II. Trimestru – do 24. týdne**
 - Lze provést pokud
 - Je ohrožen život ženy
 - Plod není životaschopný / je těžce poškozený

FARMAKOLOGICKÁ

1. Mifepriston – antagonist progesteronu, odloučení plodového vejce
2. Misoprostol – prostaglandin, stah dělohy

Ve II. trimestru prostaglandiny

CHIRURGICKÁ

- ECUI, RCUI
- Sectio minor

